

Мартьянова Р.А.

Управління Державної міграційної служби України в Хмельницькій області

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ ЯК ЗАСОБУ ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ: БЕЗПЕКОВИЙ ВИМІР

У статті досліджується застосування заходів адміністративних примусів до іноземців та осіб без громадянства. Проведено аналіз нормативно-правових актів, які регламентують адміністративну відповідальність іноземців та осіб без громадянства на території України. Розглянуто повноваження органів Державної міграційної служби України щодо контролю за перебуванням іноземців на території України, вжиття заходів щодо припинення порушень міграційного законодавства, притягнення іноземців та осіб без громадянства до адміністративної відповідальності за порушень правил перебування в Україні, прийняття рішень про примусове повернення та ініціювання рішень про примусове видворення за межі держави. Проведено аналіз порядку прийняття Державної міграційної служби та її територіальними органами рішень при заборону в'їзду в Україну за ініціативою правоохоронних органів. Визначено в яких випадках рішення про заборону в Україну носить превентивний характер, а в яких випадках є необхідним та обов'язковим адміністративним примусовим заходом.

Визначено проблемні питання при притягнення до адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства за умисне невиконання іноземцем або особою без громадянства рішення про заборону в'їзду в Україну та прийняття рішень про заборону подальшого в'їзду в Україну органами Державної міграційної служби України.

Доведено необхідність взаємодії органів Державної міграційної служби з органами Національної поліції, Міністерства внутрішніх справ відносно іноземців та осіб без громадянства, перебування яких суперечить національним інтересам України, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі та не стали на шлях виправлення.

Зроблено висновки та запропоновано напрямки удосконалення міграційної політики у сфері протидії нелегальній міграції, контролю за перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, застосування заходів адміністративних примусів, що сприяють забезпеченню взятих України міжнародних зобов'язань щодо захисту національних інтересів та підвищення рівня національної безпеки.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративний примус, заборона подальшого в'їзду в Україну.

Постановка проблеми. З огляду на обрання стратегічного курсу на євроатлантичну інтеграцію одним із важливих напрямів розбудови міграційної політики в Україні постає питання проблем дотримання міграційного законодавства. А це, у свою чергу, зумовлює необхідність удосконалення законодавства у сфері протидії нелегальній міграції, міграційного контролю, застосування органами влади адміністративних примусів, притягнення до адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства, які повинні бути наближене до міжнародних стандартів Європейського Союзу та відповідати сьогоденню і взятим Україною міжнародних зобов'язань.

Зважаючи, що з 2015 року спостерігається тенденція до збільшення кількості іноземців та осіб без громадянства, до яких органами Державної міграційної служби України застосувались заходи

адміністративного характеру, зокрема, прийнятих рішень про примусове повернення за межі України у 2015 р. – 4202, у 2016 р. – 5729, у 2017 р. – 9264, у 2018 р. (станом на 28.12.18) – 10571; прийнятих судами за позовами органів ДМС рішень про видворення в примусовому порядку за межі України в 2015 р. – 209, у 2016 р. – 471, у 2017 р. – 376, у 2018 р. (станом на 28.12.18) – 726; прийнятих рішень щодо заборони подальшого в'їзду в Україну у 2015 р. – 576, у 2016 р. – 870, у 2017 р. – 1770, у 2018 р. (станом на 28.12.18) – 2306.

Тому притягнення до адміністративної відповідальності та застосування органами Державної міграційної служби заходів адміністративних примусів, зокрема, прийнятих рішень щодо заборону подальшого в'їзду в Україну іноземним громадянам є одним із найважливіших засобів боротьби з порушниками міграційного законо-

давства та потребує детального та комплексного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями міграційної політики, протидії нелегальній міграції, особливостей притягнення до адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства, застосування до них адміністративних стягнень досліджувалось у працях відомих вчених, серед яких: В.А. Бортник, І.Л. Бородин, В.М. Галуцько, О.В. Кузьменко, В.І. Олефір, В.І. Палько, К.В. Рокотовська, О.П. Рябченко та інші.

Незважаючи на зацікавленість науковців цією темою та проведення низки досліджень, поза увагою дослідників залишається застосування заходів адміністративного примусу, які зумовлюють сучасні міграційні проблем, які постали після курсу України на євроінтеграцію та не вирішують питань застосування органами влади адміністративних примусів, таких як заборона подальшого в'їзду в Україну.

Тому з метою захисту національних інтересів України перед органами ДМС постало питання визначення проблемних питань щодо контролю за перебуванням іноземців на території та удосконалення напрямків міграційної політики при застосуванні окремих видів адміністративних стягнень та адміністративних примусів.

Постановка завдання. Мета статті – аналіз застосування заходів адміністративного примусу до іноземців та осіб без громадянства в Україні та пошук оптимальних шляхів удосконалення державної міграційної політики через запровадження дієвих адміністративних примусів.

Основними завданнями статті є необхідність: проведення аналізу нормативно-правових актів, які регламентують застосування адміністративних заходів до іноземців та осіб без громадянства; визначення теоретичних та практичних проблемних питань щодо застосування заборони подальшого в'їзду в Україну під час забезпечення реалізації міграційної політики органами Державної міграційної служби; розробка рекомендацій щодо удосконалення міграційної політики щодо застосування рішень про заборону подальшого в'їзду в Україну та ефективність застосування дієвих адміністративних заходів шляхом взаємного обміну інформацією між органами влади.

Виклад основного матеріалу. Розгляд справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства щодо перебування в Україні іноземців та осіб без громадянства покладається на центральний орган виконавчої влади,

що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб.

Згідно з Положенням про Державну міграційну службу України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 360, Державна міграційна служба України (далі – ДМС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів [7].

ДМС відповідно до покладених на неї завдань притягує порушників міграційного законодавства до адміністративної відповідальності, приймає рішення про примусове повернення іноземців та осіб без громадянства до країн їх громадянської належності або країн походження, звертається до судів з позовами про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства, здійснює заходи, пов'язані з примусовим видворенням іноземців та осіб без громадянства з України.

На думку автора, закономірним постає питання про наукове підґрунтя окреслення понять застосування заходів адміністративних примусів, розгляд адміністративних проступків після яких настає адміністративна відповідальність.

Адміністративний примус має велике значення в забезпеченні правопорядку. Через застосування адміністративного примусу досягається мета попередження та припинення правопорушень, притягнення правопорушників до адміністративної відповідальності, забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у різноманітних сферах суспільного життя, у тому числі і міграційній сфері.

Слід зазначити, що в законодавстві України відсутнє визначення адміністративного примусу, та зазначений термін не використовується в жодних нормативно-правових актах.

Ю.П. Битяк розглядає адміністративний примус, як різновид державного примусу та як систему засобів психологічного або фізичного впливу на свідомість і поведінку людей з метою досягнення чіткого виконання встановлених обов'язків, розвитку суспільних відносин у межах закону, забезпечення правопорядку й законності [1].

Із цього вбачається, що заходи адміністративного примусу застосовуються органами ДМС

саме в примусовому порядку, незважаючи на волю і бажання іноземців та осіб без громадянства, з метою виконання ними юридичних обов'язків, припинення протиправних дій, притягнення до адміністративної відповідальності правопорушників.

Отже, адміністративна відповідальність є частиною адміністративного примусу. В.І. Лебідь зазначає: «Адміністративна відповідальність – самостійний вид юридичної відповідальності фізичних та юридичних осіб, встановлений законодавчими актами з метою захисту прав і свобод людини і громадянина, прав і законних інтересів організацій, держави, охорони природних ресурсів, власності, державного та громадського порядку і безпеки, порядку управління» [5, с. 6].

Правовий статус іноземців та осіб без громадянства, які перебувають на законних підставах території України визначено у ст. 26 Конституції України та ст. 3 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», де передбачено, що іноземці та особи без громадянства користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України. Зазначеним Законом визначено підстави перебування та проживання іноземців та осіб без громадянства на території України, які підтверджують законне перебування іноземців на території України [4; 9].

Однак іноземці та особи без громадянства можуть перебувати на території України з порушенням міграційного законодавства, на нелегальному становищі «нелегальні мігранти», які перетнули державний кордон поза пунктами пропуску, або які законно в'їхали в Україну законним способом, але після закінчення передбаченого терміну перебування втратили підстави для законного перебування та ухиляються від виїзду з України [9].

Відповідно до ст. 16 КУпАП, іноземці і особи без громадянства, які перебувають на території України, підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах з громадянами України. Тобто до іноземців та осіб без громадянства застосовуються види адміністративного стягнення визначені ст. 24 КУпАП, такі як штраф, адміністративне видворення за межі України за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок [3].

Адміністративна стягнення у вигляді штрафу визначає ч. 1 ст. 203 КУпАП «Порушення іно-

земцями та особами без громадянства правил перебування на території України», тобто, це такі адміністративні проступки як проживання без документів на право проживання в Україні, проживання за недійсними документами або документами, термін дії яких закінчився, працевлаштування без відповідного дозволу, недодержання встановленого порядку пересування і зміни місця проживання, ухилення від виїзду з України після дозволеного терміну перебування, тощо. Складати протоколи про адміністративні правопорушення передбачені цієї статтею відноситься до органів ДМС та органів ДПС [3].

Згідно з міжнародною термінологією, «*видворення*» – дії, що вчиняються органом з наміром та з метою забезпечення примусового видалення осіб/особи (іноземних громадян або осіб без громадянства) з території цієї країни [6, с. 28]. У законодавстві України «примусове видворення» розглядається як процедура фізичного висилання з країни за рішенням суду, винесеного за позовом відповідних органів виконавчої влади (органу ДМС, органу ДПС або СБУ). Для забезпечення виконання рішення суду іноземців розміщують в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають на території України

Отже, «адміністративне видворення» в контексті ст. 24 КУпАП законодавством України розглядається як «примусове видворення» визначене у ст. 30 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», яке визначає дві підстави для порушення такого питання: якщо іноземець або особа без громадянства не виконали в установленій строк без поважних причин рішення про примусове повернення; якщо є обґрунтовані підстави вважати, що іноземець або особа без громадянства ухилитимуться від виконання такого рішення. Зазначеним у цій статті іноземним громадянам, забороняється подальший в'їзд в Україну строком на п'ять років, який обчислюється з дня винесення такого рішення та додається до строку заборони в'їзду в Україну, який особа мала до цього [9].

Однак законотворцем не визначено термін прийняття такого рішення та не враховано можливі підстави, за яких таке рішення може не винестися.

На думку автора, таке рішення має прийматися органом ДМС після здійснення процедури ідентифікації іноземця та перетину ним державного кордону на виїзд з України. Тобто, на період коли здійснюються заходи щодо ідентифікації або під-

готовчі заходи щодо примусового видворення за межі України таке рішення не доцільно приймати. Також, необхідно зазначити, що органом ДМС у разі відсутності можливості ідентифікувати іноземця протягом 18 місяців приймається висновок про звільнення з ПТПП, і така особа має право на отримання посвідки на тимчасове проживання в Україні.

Отже, це дає підстава вважати, що рішення про заборону в'їзду в Україну на підставі цієї статті доречно приймати після фактичного виконання рішення суду про видворення в примусовому порядку за межі держави.

Крім визначених ст. 24 КУпАП адміністративних стягнень до іноземців можуть бути встановлені Законом і інші види адміністративних стягнень, такі як: примусове повернення з України (ст. 26 Закону); заборона щодо подальшого в'їзду в Україну (ст. ст. 26, 30, 13 Закону).

Згідно міжнародної термінології *«рішення про повернення»* – адміністративне або юридичне рішення або акт, що визначає або декларує перебування громадянина третьої країни на території держави члена – ЄС незаконним та накладає зобов'язання щодо повернення; *«заборона щодо подальшого в'їзду в Україну»* – адміністративне або юридичне рішення, що на певний період забороняє в'їзд та перебування на території держави, що видала таке рішення [6, с. 30, с. 38]. У законодавстві України *«примусове повернення»* – це рішення органу виконавчої влади (органу ДМС, органу ДПС або органу СБУ), який зобов'язує особу самостійно залишити територію України у визначений строк. *«Заборона щодо подальшого в'їзду в Україну»* – прийняте на вказаних підставах рішення органу ДМС, СБУ або органу охорони державного кордону, що забороняє подальший в'їзд в Україну строком на три роки [9].

Отже, зважаючи на визначення зазначених термінів, можна дійти висновку щодо примусового повернення та заборона подальшого в'їзду в Україну є адміністративними примусами, які застосовуються лише до іноземців та осіб без громадянства.

Також необхідно зазначити що рішення про примусове повернення відносно іноземців та осіб без громадянства, які порушують законодавство про правовий статус іноземців та осіб без громадянства прийняте органами ДМС, може супроводжуватися заборонаю щодо подальшого в'їзду в Україну строком на три роки, яке обчислюється з дня винесення такого рішення.

Однак слово «може» супроводжуватись заборонаю подальшого в'їзду в Україну розглядається законотворцем як правом, а не необхідністю та обов'язком застосовувати зазначену норму закону.

Тобто із цього вбачається, що під час прийняття рішення про примусове повернення за межі України іноземця або особи без громадянства застосовується можливість застосовувати зазначену норму закону на власний розсуд. З іншого боку, у разі прийняття рішення про примусове повернення, яке супроводжується заборонаю подальшого в'їзду в Україну строком на три роки, дає можливість правозахисникам скасовувати зазначене рішення в часті заборони подальшого в'їзду в Україну строком на три роки в судовому порядку, як необґрунтованого.

Оскільки пунктом 18 Постанови Вищого адміністративного суду України від 25 червня 2009 р. № 1 «Про судову практику розгляду спорів щодо статусу біженця та особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту, примусового повернення і примусового видворення іноземця чи особи без громадянства з України та спорів, пов'язаних із перебуванням іноземця та особи без громадянства в Україні» під час вирішення судами спорів про оскарження рішень про заборону в'їзду в Україну, щодо застосування норми закону як заборона подальшого в'їзду в Україну розглядається як превентивний характер, який не потребує обов'язкової наявності порушень законодавства особами, яким заборонено в'їзд в Україну. Однак, під час розгляду таких справ судами беруться до уваги перелік підстав визначених ст. 13 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» [10].

Прийняття рішення про заборону подальшого в'їзду на Україну на підставі ст. 13 Закону регулюється Інструкцією про порядок прийняття Державною міграційною службою України та її територіальними органами рішень про заборону в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства, затвердженою наказом МВС від 17 грудня 2013 р. № 1235 у разі надходження відповідного подання [2].

У свою чергу, суб'єктами ініціювання подань щодо заборони подальшого в'їзду в Україну є: а) підрозділи Робочого апарату Укрбюро Інтерполу (абз. 2); б) підрозділи кримінальної поліції (абз. 3); в) за власною ініціативою або за поданням державного, приватного виконавця (абз. 7).

Рішення про заборону в'їзду в Україну іноземцю приймається ДМС та її територіальними

органами за власною ініціативою, лише якщо під час попереднього перебування на території України іноземець або особа без громадянства не виконали рішення органів державної влади, уповноважених накладати адміністративні стягнення, або мають інші не виконані майнові зобов'язання перед державою, фізичними особами, юридичними особами, включаючи пов'язані з попереднім видворенням, у тому числі після закінчення терміну заборони подальшого в'їзду в Україну.

Крім того, 29 квітня 2018 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави» від 27 лютого 2018 р. № 2293-VIII, ст. 203 КУпАП, доповнено новою ст. 203⁻¹, «Невиконання рішення про заборону в'їзду в Україну», яка передбачає адміністративну відповідальність у вигляді адміністративного штрафу від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [8]. Та внесено зміни у ч. 3 ст. 13 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», де передбачено, щодо у разі невиконання рішення про заборону подальшого в'їзду в Україну, таким іноземцям забороняється подальший в'їзд в Україну строком на десять років.

На думку автора, органами ДМС зазначену норму закону буде важко застосувати на практиці. Оскільки для того щоб притягнути іноземця до адміністративної відповідальності за ст. 203⁻¹ КУпАП має бути доведений адміністративний проступок за яким настає адміністративна відповідальність. Тобто умисел іноземця щодо невиконання рішення про заборону в'їзду в Україну, підтверджений письмовими доказами та наявністю фізично іноземця або особи без громадянства на території України.

Органами ДМС неодноразово були зафіксовані випадки невиконання особами рішення про заборону в'їзду на територію України. Зокрема, після прийняття рішення про примусове повернення, яке супроводжувалося заборонаю подальшого в'їзду, іноземці шляхом зміни установчих даних (прізвище або ім'я) за новим паспортним документом поверталися на територію України до завершення строку дії заборони. До прикладу серед громадян Республіки Азербайджан декілька років спостерігається практика зміни закінчення прізвища, яка є закріпленою на законодавчому рівні Азербайджану (був – Алієв (ALIYEV), став – Алізада (ALIZADA).

Враховуючи ст. 203⁻¹ КУпАП постає питання у механізмі документального доведення факту того, що іноземний громадянин відносно якого прийнято рішення про заборону в'їзду в Україну та іноземний громадянин який в'їхав за новим паспортним документом – це одна і та ж особа.

Однак при встановленні такого факту порушення допущені іноземцем виникає певна неузгодженість при застосуванні адміністративних заходів щодо заборони подальшого в'їзду в Україну органами ДМС. Тобто іноземець не виконав рішення про заборону подальшого в'їзду в Україну органом ДМС, що підпадає під санкцію ст. 203⁻¹ КУпАП, за яке настає адміністративна відповідальність у вигляді штрафу. З іншого боку, Інструкція передбачає, що органи ДМС мають право приймати рішення про заборону подальшого в'їзду за власною ініціативою лише у разі невиконання іноземцями майнових зобов'язань перед державою та фізичними та юридичними особами.

Повчальним досвідом є застосування заходів адміністративного примусу в сусідній державі Республіки Польща, де згідно ст. ст. 302, 318, 319 Акту про іноземців від 12 грудня 2013 р., передбачено низку правопорушень, вчинених іноземцями на території держави, які тягнуть за собою адміністративний примус з установленими періодами, протягом якого іноземцю не дозволяється в'їзд на території ЄС. Зокрема, забороняється в'їзд іноземцю від шести місяців до трьох років: за порушення допустимого терміну перебування в країні; засуджений в Польщі до покарання позбавлення волі і існують підстави для проведення провадження у справі його передачі за кордон з метою здійснення покарання; перебуває за межами прикордонної зони, в якій згідно з дозволом на перетин кордону в межах малого прикордонного руху він повинен бути. Забороняється в'їзд іноземцю від 1 року до трьох років: виконує або виконував роботу без необхідного дозволу на роботу або зареєстрованої заяви роботодавця про намір доручити роботу іноземця, або він покараний штрафом за нелегальне виконання роботи; розпочав підприємницьку діяльність, яка суперечить положенням польського законодавства [11].

Крім того, основною формою повернення з території Республіки Польщі є «вимушене зобов'язання» яке виконується самостійно та за власний рахунок. Кількість осіб, охоплених рішенням про повернення в 2016 році в Польщі

перевищило 20 тисяч, з яких близько 19 тисяч осіб отримало рішення про обов'язок іноземця до повернення з вказаним терміном для добровільного повернення¹.

На основі проведено нами аналізу нормативно-правових актів які регулюють адміністративну відповідальність іноземців та осіб без громадянства на території України, застосування органами ДМС адміністративних примусів та з урахуванням міжнародного законодавства щодо застосування окремих видів адміністративної відповідальності, вважаємо за необхідне закріпити у ст. 24 КУпАП окремі види адміністративних правопорушень, такі як – «примусове повернення за межі України» та «заборона подальшого в'їзду в Україну», термін заборони подальшого в'їзду в Україну має бути пропорційний вчиненому адміністративному правопорушенню, розширити перелік суб'єктів ініціювання подання щодо заборони подальшого в'їзду в Україну, чітко визначити адміністративні правопорушення, за які буде наставати адміністративна відповідальність – примусове видворення за межі України та заборона подальшого в'їзду в Україну.

З огляду на зроблений аналіз дослідження та з метою врегулювання проблемних питань при застосуванні міграційного законодавства, нами пропонується внесення змін до чинного законодавств України в частині заборони подальшого в'їзду в Україну, зокрема:

Внести доповнення до статті 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення, доповнивши новим абзацом: *«Законом України до іноземців та осіб без громадянства може бути застосовано примусове повернення, яким зобов'язано самостійно залишити територію України у визначений термін та заборона подальшого в'їзду в Україну на визначений Законом термін»;*

Внести зміни до частини другої статті 26 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» виклавши в новій редакції *«Рішення про примусове повернення іноземців та осіб без громадянства, зазначених у частині першій цієї статті, супроводжується заборонаю подальшого в'їзду в Україну строком від 6 місяців до трьох років. Строк заборони подальшого в'їзду в Україну обчислюється з дня винесення*

такого рішення. Порядок виконання рішення про заборону щодо подальшого в'їзду в Україну визначає Кабінет Міністрів України.

Внести зміни до частини першої статті 30 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» доповнивши новим абзацом: *«Рішення про заборону подальшого в'їзду в Україну у цій статті не приймається щодо іноземців та осіб без громадянства, які утримувались в ПТПП вісімнадцять місяців з дня фактичного затримання особи, а вжиті заходи зацікавлених органів не забезпечили можливість здійснення примусового видворення з України».*

Внести зміни до частини другої статті 13 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» доповнивши дев'ятим абзацом *«Якщо особа умисно не виконала рішення про заборону в'їзду в Україну уповноваженого органу»;* десятиим абзацом *«Якщо іноземця або особу без громадянства засуджено в Україні до позбавлення волі»;* одинадцятим абзацом *«Якщо така особа з порушенням встановленого законодавством України порядку займається трудовою діяльністю, працевлаштована без відповідного дозволу на це, якщо необхідність такого дозволу передбачено законодавством України».*

Внести зміни до Інструкції про порядок прийняття Державною міграційною службою України та її територіальними органами рішень про заборону в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства, в частині прийняття рішень про заборони подальшого в'їзду в Україну, доповнивши підпункт "д" пункту 4 *«...у тому числі за умисне не виконання рішення про заборону в'їзду в Україну уповноваженого органу».*

Підводячи підсумки дослідження на підставі зробленого аналізу можна констатувати, що запропоновані автором внесення змін до законодавства України щодо заборони подальшого в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства відповідають міжнародним стандартам та відповідають цілями Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що нелегальна міграція залишається загрозою для національної безпеки та громадянського порядку, що зумовлює посилення контролю за перебуванням іноземців на території України органами влади, запровадження заходів імміграційного контролю, які мають бути пропорційними ризикам нелегальній міграції та застосування дієвих адміністративних примусів до порушників міграційного законодавства, які

¹ Відповідно до інформації, представленій представниками Прикордонної варті Республіки Польща (pplk SG Jarosław SZYMANEK, pplk SG Andrzej MAKOWKA), «Отримання інформації щодо розпізнання середовища іноземців та здійснення ефективного контролю за законності перебування» під час семінару «Зміцнення потенціалу Державної міграційної служби України в управлінні міграційними процесами», проведений у комендатурі Прикордонної Варті Республіки Польща 3–9 грудня 2017 р.

будуть відповідати стандартам європейського Союзу.

З метою вдосконалення органів ДМС у протидії нелегальній міграції та застосуванні заходів адміністративного примусу необхідно передбачити взаємний обмін інформацією між ДМС та Національною поліцією, МВС, ДВСУ щодо іноземців та осіб без громадянства, відносно яких судами прийнято рішення про засудження до позбавлення волі за вчинення кримінальних правопорушень та іноземних громадян, перебування яких суперечить національним інтересам України, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі та не стали на шлях виправлення; між ДМС та органами СБУ відносно іноземців, яким заборонено в'їзд в Україну та умисно не виконали рішення про заборону подальшого в'їзду в Україну.

Упровадження належного механізму взаємодії органів ДМС з органами влади та визначення чітких адміністративних правопорушень у законодавстві України, за які буде наставати адміністративна відповідальність – примусове видворення за межі України та заборона подальшого в'їзду в Україну, буде забезпечувати дієвий контроль за перебуванням іноземців на території України органами влади та розуміння потенційними мігрантами необхідності дотримання міграційного законодавства.

Перспективою подальших досліджень даної проблематики є взаємодії органів Державної міграційної служби з органами Служби безпеки України щодо примусового повернення іноземців та осіб без громадянства до країни походження або третьої країни та видворення в примусовому порядку за межі держави.

Список літератури:

1. Битяк Ю.П. Адміністративне право України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2005. *Електронна бібліотека Князева*. URL: http://www.ebk.net.ua/Book/law/bityak_admpu/part1/107.htm.
2. Інструкція про порядок прийняття Державною міграційною службою України та її територіальними органами рішень про заборону в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства : МВС України; Наказ, Інструкція від 17 грудня 2013 р. № 1235. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0025-14>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
4. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
5. Лебідь В.І. Адміністративне право та адміністративне судочинство : посіб. для складання адвокатського іспиту. 2-е вид., переробл. і допов. Київ : Правова єдність, 2016. 66 с.
6. Міжнародна термінологія у сфері міграції : українсько-англійський тлумачний словник. Київ : БЛАНК-ПРЕС, 2015. 100 с. С. 14–18.
7. Положення про Державну міграційну службу. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF>.
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави : Закон України від 27 лютого 2018 р. № 2293-VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2293-19>.
9. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 21 вересня 2011 р. № 3717-VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
10. Про судову практику розгляду спорів щодо статусу біженця та особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту, примусового повернення і примусового видворення іноземця чи особи без громадянства з України та спорів, пов'язаних із перебуванням іноземця та особи без громадянства в Україні : Постанова Вищого адміністративного суду України від 25 червня 2009 р. № 1. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v_001760-09.
11. Ustawa o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Internetowy System Aktów Prawnych. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20130001650/T/D20131650L.pdf>.

Martianova R.A. APPLICATION OF MEASURES OF ADMINISTRATIVE COERCION AS A MEANS OF COUNTERACTION TO ILLEGAL MIGRATION: SECURITY MEASURE

The article examines the application of administrative measures for foreigners and stateless persons. The analysis of normative legal acts regulating the administrative responsibility of foreigners and stateless persons on the territory of Ukraine is carried out. The powers of the bodies of the State Migration Service of Ukraine to control the stay of foreigners on the territory of Ukraine are considered, measures are taken to terminate violations of migration legislation, to bring foreigners and stateless persons to administrative liability for

violations of the rules of stay in Ukraine, the adoption of decisions on compulsory return and initiation of decisions on compulsory expropriation outside the state. The analysis of the procedure for the adoption by the State Migration Service and its territorial bodies of the decisions on the prohibition of entry into Ukraine on the initiative of law enforcement agencies. It is determined in which cases the decision on the prohibition in Ukraine is preventive, and in which cases is a necessary and mandatory administrative compulsory measure.

The problematic issues were identified when bringing to the administrative responsibility of foreigners and stateless persons for intentional non-fulfillment by a foreigner or a stateless person of a decision to ban the entry into Ukraine and the adoption of decisions prohibiting further entry into Ukraine by the bodies of the State Migration Service of Ukraine.

The necessity of interaction of the bodies of the State Migration Service with the bodies of the National Police, the Ministry of Internal Affairs with regard to foreigners and stateless persons, whose stay contradicts the national interests of Ukraine, who serve sentences in places of deprivation of liberty and did not enter the path of correction, is proved.

The conclusions were drawn up and directions for improvement of migration policy in the field of counter-action to illegal migration, control over the stay of foreigners and stateless persons on the territory of Ukraine, and the application of administrative enforcement measures, which promote the assumption of Ukraine's international obligations to protect national interests and increase the level of national security, were proposed.

Key words: *administrative responsibility, administrative coercion, prohibition of further entry into Ukraine.*